

Күкшел авыл жирлеге
башкарма комитеты

Карап

11 ноябрь 2022 ел

№17

2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районның
Күкшел авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасын
раслау турында

«Россия Федерациясенде жирле үзидарәне оештыруның гомуми
принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ Федераль закон,
«Россия Федерациясенде кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007
елның 24 июлendәге 209-ФЗ номеры Федераль закон нигезендә, Татарстан
Республикасы Кукмара муниципаль районның Күкшел авыл жирлеге
Уставына таянып, Кукмара муниципаль районы Күкшел авыл жирлеге
башкарма комитеты карап бирә:

1. Күшымта итеп бирелә торган 2022 – 2025 елларга Татарстан
Республикасы Кукмара муниципаль районның Кукмара шәһәре муниципаль
берәмлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасын расларга
2. Элеге каарны авыл жирлеге территорииенде урнашкан мәгълүмат
стендларында, Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми
порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштырып, халыкка игълан итәргә; шулай ук
«Интернет» мәгълүмат-коммуникация чөлтәрендә Кукмара муниципаль
районның рәсми сайтында урнаштырырга.

Житәкче

Р.Р. Хәмидуллин

Күкшөл авыл жирлеге
Башкарма комитетының 11
ноябрь 2022 ел 17 номерлы
каары белән расланды

*2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Күкмара муниципаль районының
Күкшөл авыл эңирлегенә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү
ПРОГРАММАСЫ*

2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районның Күкшел авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасы паспорты

Программаның исеме	2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районның Күкшел авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү Программасы
Программа ның заказчысы:	Кукмара муниципаль районы Күкшел авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары:	<ul style="list-style-type: none"> - Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районның Күкшел авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү очен иң үңайлы шартлар тудыру; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру; - халыкны өш белән тәэмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү.
Программаның бурычлары:	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны арту; - өстәмә өш урыннары булдыру, кече һәм урта бизнес белән мәшгульләр санының еллык артуы; - продукцияне, өшләрне, хезмәт курсәтүләрне өшләп чыгаруның гомуми күләмендә кече предприятиеләрнең еллык өлеше арту; - жирлек бюджетына кече һәм урта эшмәкәрлектән кергән салым көрөнүрә өлешен арттыру; авыл хужалыгы житештерүен үстерүдә ярдәм итү; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын формалаштыру һәм аның эшчәнлеген тәэмин итү; кече эшмәкәрлеккә ярдәм инфраструктурасы кысаларында кече предприятиеләргә методик, мәгълүмати консультация, белем бирү һәм хокукий яктан ярдәм курсәтү.
Программа белән идарә итү	Кукмара муниципаль районы Күкшел авыл жирлеге башкарма комитеты

Программаны финанслау чыгапаклары	Жирлек бюджеты 6 мең сум, шул исәптән еллар буенча: 1) 2022 ел – 1,5 мең сум; 2) 2023 ел – 1,5 мең сум; 3) 2024 ел – 1,5 мең сум; 4) 20243 ел – 1,5 мең сум;
Программаның төп башкаручылары	Кукмара муниципаль районы Күкшөл авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның үтгөлешен тикшерү	Икътисадый һәм бюджет - финанс мәсьәләләре буенча Күкшөл авыл жирлеге Советының даими комиссиясе

Программаның бүлекләре:

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Күкшөл авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау
2. Кече һәм урта эшмәкәрлекнең үстөрү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү
3. Программаның социаль-икътисади нәтижәлелегенә көтөлгән бәя
4. Эшмәкәрлек эшчәнлегенәң оственлекле төрләре
5. 2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Күкшөл авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең үстөрү программасының төп чаралары

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Күкшөл авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау

Кече һәм урта эшмәкәрлекнең үстөрү хужалык итүнен базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар икътисады алга киткән илләрдә кече эшмәкәрлек дәүләт икътисадының нигезе, хужалык үсешенең двигателе булып тора, чөнки бу теләсә кайсы җәмгыятьнең эшлекле тормышының ин динамик һәм сыйылмалы формасы.

Хужалык итүнен базар системасы шартларында кече һәм урта эшмәкәрлекнең аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

Үз тормышын һәм лаеклы тормыш дәрәҗәсен мөстәкайль тәэмин итүче һәм гражданлык җәмгыятенең тотрыкландыручы төп сәяси көче булган урта сыйныф өлешен артыру;

кече һәм урта эшмәкәрлек секторында яңа эш урыннары булдыру очен зур потенциал булу, җәмгыяттә эшсезлек дәрәҗәсен һәм социаль киеренкелекне киметү;

халыкның төп массасының ижтимагый психологиясенең һәм тормыш ориентирларының үзгәреүе;

кече һәм урта эшмәкәрлекнең сығылмалылығы һәм житештерүү структурасын тиз арада үзгәртеп кору, яңа технологияләрне һәм фәнни эшләнмәләрне оператив рәвештә булдыру һәм куллану сәләте.

Шуңа бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Күкшел авыл жирлегендә кече эшмәкәрлекне үстерүү программасын эшләү һәм тормышка ашыру зарурлығы туа.

Бүген жирлектә күпчелек Россия Федерациясе Хөкүмәте, Татарстан Республикасы һәм жирле үзидарә органнарының максатчан сәясәте нәтижәсендә ның күтәрелә торган бизнесны актив үстерү өчен барлык ресурслар да бар.

2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларынан программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Хәзерге вакытта Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Күкшел авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек шактың ның позициядә торуга карамастан, кайбер проблемалар элеккечә хәл ителмәгән булып кала бирә.

Авылда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәnlеге үсешен тоткарлаучы факторлар булып түбәндәгеләр тора:

- инвестиция ресурсларыннан файдалану кыенлығы, кредит ресурсларының һәркем файдалана алырлык булмавы фонында үз финанс чараларың житмәве;

- гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр түрүнде кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының мәгълүматы аз булу, административ каршылыklar һәм эшмәкәрлек эшчәnlеген гамәлгә ашырганда хакимият органнарының төгәл регламентлары булмау;

Эшмәкәрлек эшчәnlеге субъектлары тарафыннан каарлар кабул итүне һәм гамәлгә ашыруны таләп итә торган проблемалар:

- кече эшмәкәрлек субъектларының социаль җаваплылығы югары булмау (ялланган хезмәткәрләр белән хезмәт мөнәсәбәтләрен рәсмиләштермәү, хезмәткә түләү фондын киметү һәм аны «конверт» формасында түләү, мәжбүри пенсия иминияте һәм социаль иминиятләштерү түрүндагы законнарны үтәмәү);

Авылда кече һәм урта эшмәкәрлекне алга таба да дайми үстерү һәм булган каршылыklarны урыннарда мәгълүмати, белем бири, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү юлы белән аны үстерү өчен үнайлы шартлар тудыру буенча максатчан эш нигезендә, эшлекле элементләрне һәм коопeraçãoне жайга салу юлы белән, шулай ук эшмәкәрләрдә коллектив ихтыяж туарга мөмкин булган башка аспектларда ярдәм күрсәтү юлы белән генә жиңеп чыгу мөмкин. Программа, билгеләнгән максатларга ирешү өчен, жирле хакимият органнарының, шулай ук дәүләтнеке булмаган оешмаларның көчләрен берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

3. Программаныц социаль-икътисадый нэтижэлелегенэ котелгэн бэя

Программа Кукмара муниципаль районныц Кукшел авыл жирлегэндэ
кече нэм урта эшмэкэрлекне алга таба үстөрү өчөн унай шартлар тудыруга
юнэлдерелгэн чаралар комплексын үз эченэ ала.

Программаны үтэү түбэндэгелэргэ ярдэм итэчэй:

- районда икътисади нэм социаль стабильлекнэц иц мөним
элементларыннан берсे буларак, кече нэм урта эшмэкэрлекнэц тотрыклы
эшчэнлэгэн барлыкка китерүнэ стимуллаштыра тортган унай икътисади мохит
формалаштыру;

- кече нэм урта эшмэкэрлекне үстөрү темпларын арттыру, эшчэнлек
өлкэлэрен кинэйтү нэм кече предприятиелэрне икътисади яктан ныгыту;

- жирлек бюджетына салым нэм салым булмаган керемнэр үсеше;

- мэшгульлекнэц оствэмэ мөмкинлеклэрэ барлыкка килү, кече
эшмэкэрлектэ эшлэүче хезмэткэрлэрнэц хезмёт хакы дэрэжэсен күтэрү;

- көндэшлеккэ сэлэтле продукция, жирле житештерү хезмэтлэре
белэн товар базарын тулыланьдуру;

- кече нэм урта эшмэкэрлекнэц социаль жаваплылыгы арту.

4. Эшмэкэрлек эшчэнлэгениц оственлекле торлэре.

Район халкыныц тормыш-конкурешен яхширтуга юнэлдерелгэн
тотрыклы икътисади үсешне тээмин иту максатыннан, эшмэкэрлек
эшчэнлэгениц оственлекле төрлэрэ билгелэнде:

- авыл хужалыгы продукциясе житештерү;

- халыкка көнкуреш хезмэте курсэту;

- транспорт нэм элемтэ өлкэс;

- төзөлөш;

- социаль хезмэт курсэту өлкэс.

5. 2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмар муниципаль районының Күкшөл авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне Устерау программасының төп چарапары

№ т/б	Чарапар исемлеге	Нәтижә	Финанслау чыганағы	Үгәй вакыты
1	2	3	4	5
1. Кече һәм урта эшмәкәрлекне истижале Устерау очен, хокукый базаны камиплантур һәм административ каршылыкларны кимсетү.				
1	Эшмәкәрлек өткесенде норматив-хокукый база булдыру	Кече эшмәкәрлекке ярдәм итү буенча нәтижәләре оештыру چарапары һәм башка چарапар Утқару	Финанслау каралмаган	2022 – 2025 еллар
2	Кече эшмәкәрлек Уссленә комачаулый торган административ каршылыкларны бетерү. Контроль-роҳсәт практикасын оптимальпаштөрү аша дәүләт, күләнчанучылар һәм эшмәкәрләрнен кызықынушары туры килен тәммин итү	Соратыла торган документларның тулы исемлеген һәм һәр этапта аларны карауның конкрет вакытын курсатып, хезмәтләр эшчелегенән тогъал, үтә күренмәле регламенттән булдыру, шул исәптән: жир кишиәтлекләрнән миляккә (арендага) расмийләштерү, төзөлешке һәм реконструкциялауда проект документларын карау, элме тاكتапарга һәм reklama миштыйматларына рөхсәтләр расмийләштерү, биналарны торак биттәдан булмаган торак бинага һәм киресенә күчтерү, биналарны үзгәртеп коругта рөхсәтләр расмийләштерү б.	Финанслау каралмаган	2022 – 2025 еллар
3	Коррупцияга каршы торуга юнаидерләгән چарапарны камиплантур турында киңешләр азәртүү	Коррупцияга каршы Үз-үзене тотышның үнай тәжрибесен гомумиландыру һәм тарату. Эшмәкәрләрнен коррупция фактына каршы төрүн артыру, бизнес алыш барунын этик дөржесен күтәрү, кече эшмәкәрлек субъектларының хокукларын һәм мәнфәгәттәрнен яклай	Финанслау каралмаган	2022 – 2025 еллар

2. Эшмекерлік инновациялық салынудағы инновациялық потенциалдың жаһалғыларынан көрсетілген инновациялық проекттердегі жаһалғылар				
3. Көне және орта эшмекерлік субъекттердің инновациялық потенциалынан көрсетілген инновациялық проекттердегі жаһалғылар				
1 Яшілдерне эшмекерлік салынудағы инновациялық потенциалынан көрсетілген инновациялық проекттердегі жаһалғылар	Яшілдерне эшмекерлік инновациялық потенциалынан көрсетілген инновациялық проекттердегі жаһалғылар	Жирилек бюджеттегі акчаларды	2022 ел – 1000 сум 2023 ел – 1000 сум 2024 ел – 1000 сум 2025 ел – 1000 сум	2022 – 2025 елдар
1 Көче эшмекерлік субъекттердің инновациялық потенциалынан көрсетілген инновациялық проекттердегі жаһалғылар	Көче эшмекерлік субъекттердің инновациялық потенциалынан көрсетілген инновациялық проекттердегі жаһалғылар	Финанслау каралмаган	2022 – 2025 елдар	
2 Күкіндер муніципаль райондарының инновациялық потенциалынан көрсетілген инновациялық проекттердегі жаһалғылар	Күкіндер муніципаль райондарының инновациялық потенциалынан көрсетілген инновациялық проекттердегі жаһалғылар	Финанслау каралмаган	2022 – 2025 елдар	
3 Мінни Нам мемлекеттің инновациялық потенциалынан көрсетілген инновациялық проекттердегі жаһалғылар	Мінни Нам мемлекеттің инновациялық потенциалынан көрсетілген инновациялық проекттердегі жаһалғылар	Жирилек бюджеттегі акчаларды	2022 ел – 500 сум 2023 ел – 500 сум 2024 ел – 500 сум 2025 ел – 500 сум	

1	Районда кече һам урга эшмәкәрлекке мәғлүмәтті-консультация үйрәмек күрсәту.	Кече һам урга бизнес вәқииларен ашының эш төкөрибасен системалаштыру һам тарау. Татарстан Республикасы Кукмары муниципаль районның Күкшел авылы жиyrле Башкарма комитети Уткара тодорган конкурсларда, күргезмәләрдә, башка чараларда катнашууга кече эшмәкәрлек субъектларын жәлеп итү	Финанслау караптаган
1	Кече һам урга эшмәкәрлекке мәғлүмәтті-консультация үйрәмек күрсәту.	Кече һам урга бизнес вәқииларен ашының эш төкөрибасен системалаштыру һам тарау. Татарстан Республикасы Кукмары муниципаль районның Күкшел авылы жиyrле Башкарма комитети Уткара тодорган конкурсларда, күргезмәләрдә, башка чараларда катнашууга кече эшмәкәрлек субъектларын жәлеп итү	Финанслау караптаган
1	Кече һам урга эшмәкәрлек суъбъектларын күрәзмәләрде, ярминкаларда, конкурсларда катнашууга жәлеп итү.	Кече һам урга эшмәкәрлек суъбъектларын күрәзмәләрде, ярминкаларда, конкурсларда катнашууга жәлеп итү.	Финанслау караптаган
1	Кече һам урга эшмәкәрлек суъбъектларын күрәзмәләрде, ярминкаларда, конкурсларда катнашууга жәлеп итү.	Кече һам урга эшмәкәрлек суъбъектларын күрәзмәләрде, ярминкаларда, конкурсларда катнашууга жәлеп итү.	Финанслау караптаган

